

Instance dovolací nebo první, které jest v případech 1—3 nové pojednání sporu uloženo, nařídí z povinnosti úřední nový rok k ústnímu jednání, rozhodne po skončení řízení znovu, při čemž vázána jest na onen právní náhled, který soud dovolací rozhodnutí svému za základ položil (§ 511 c. ř. s.).

Soud revisní rozhoduje také ve všech případech i o útratách řízení přihlížeje k zásadám §§ 51 a 52 c. ř. s.

Shledá-li, že dovolání bezdůvodné bylo jen ze svévole nebo k průtahu věci vzneseno, má dovolateli nebo dle okolností advokátu uložití trest na svévoli (až 300 zl.). Srvn. §§ 512 a 220 odst. 1 c. ř. s.

O vyhotovení rozsudku revisního platí předpis § 215 odst. 4 j. ř.

Revise katastru daně pozemkové.

První revise katastru daně pozemkové, která se měla provésti ve smyslu § 41 zák. ze dne 24. května 1869 č. 88 ř. z., spočívala hlavně na těchto ustanoveních:

I. Účelem revise jest:

1. obstihnouti a všimati si nastoupivších trvalých změn zemědělských i těch, které nastaly kommassací pozemků (viz čl. »Kommassace«);
2. odstraniti křiklavé nepoměry v sazbách čistého výtěžku pro jednotlivé třídní okresy a pro jednotlivé kultury v obvodu okresů třídních;
3. vymýtiti omyly nebo hrubé poklésky při zařadování do rozličných tříd kvality dotyčné kultury a přihlížeti k trvalým změnám v povaze půdy časem se dostavivším, pokud jde o jednotlivé parcely neb o celé tratě neb o větší oblasti půdy stejných vlastností.

II. Orgány povolané k provedení revise:

1. Ústřední komise, sídlem ve Vídni, skládá se z 48 členů a 48 náhradníků; předsedou jest ministr financí nebo jeho zástupce. Z oněch 48 členů volí panská sněmovna 12 členů a 12 náhradníků; poslanecká sněmovna volí 24 členů a tolikéž náhradníků tím způsobem, že připadá na každý obvod, jichž jest k úpravě daně pozemkové utvořeno 24, vždy jeden člen a jeden náhradník ze středu držitelů pozemků. Ministru financí přísluší povolati dalších 12 členů a 12 náhradníků.

Členové nebo náhradníci zemských komisí nemohou býti voleni ani povoláni za členy ani za náhradníky do komise ústřední. Členové, pokud se týká, náhradníci ústřední komise mají po všechny dny skutečné činnosti své nárok na denní plat 10 zl., ač-li nefungují jakožto úředníci státní. Rovněž dostane ze jim náhrady cestovního za cestu sem a tam v obnosu 1 zl. 50 kr. za každý myriametru vzdálenosti od stálého bydliště jejich.

2. Komise zemské.

a) Složení zemských komisí upravuje zák. ze dne 1. ledna 1895 č. 3 ř. z. takto: Komise zemská sestává z předsedy, kterýžto úřad zastává správce vlády zemské nebo jeho přednost a mimo to: v Čechách z 30, v Dolních Rakousích z 12, v Horních Rakousích z 10, v Solnohradsku ze 6, v Tyrolsku z 12, v Korutanech z 8, v Krajině z 8, v Terstu ze 6, v Gorici a Gradišce ze 6, v Istrii ze 6, v Dalmácii z 10, na Moravě z 12, ve Slezsku z 8, v Haliči z 24, v Bukovině z 8 členů a tolikéž náhradníků. Polovinu z nich povolává a to zase aspoň z polovice ze středu poplatnictva pozemkového v té či oné zemi, druhou polovičku volí zemské sněmy z pozemkového poplatnictva země. Volby, které sněmům vyhrazeny jsou, konají se způsobem ustanoveným od sněmu samého.

Tam, kde v čas úpravy daně pozemkové rozdělena jest země ve více obvodů, sluší však každou měrou toho dbáti, aby byl z pozemkového poplatnictva každého obvodu zvolen stejný počet členů a náhradníků. Obvody i příslušné k nim odhadní okresy, pokud se týká, obvody (distrikty), zřejmy jsou z rozvrhu.

Podobně i ministr financí dbáti má stejnoměrného zastoupení obvodů povolávaje členy a náhradníky ze středu pozemkového poplatnictva.

Zpravodaji ministrem jmenovanému a jeho zástupci přísluší hlasovací právo toliko v tom případě, je-li spolu členem nebo činným náhradníkem komise. Členové zemské komise, pokud se týká, jich náhradníci mají po všecky dny skutečné činnosti své nárok na denní plat 6 zl., ač-li nefungují v komisi jako státní úředníci. Rovněž nahradí se jim náklady cesty tam a zpět obnosem 1 zl. 50 kr. za každý myriametr vzdálenosti od stálého jich bydliště.

b) Obor působnosti zemské komise:

aa) Zemská komise usnází se o jednacím řádu a rozdělení prací.

bb) Má právo dle potřeby vyslati ze svého středu delegáty, aby konali jistá šetření (vyhledávání), a zřídití ku předběžným poradám subkomité.

cc) Zemská komise má předkem zjistiti a odstraniti nesrovnalosti ve zdanění jednotlivých třídních okresů (pokud se týká, jednotlivých parcel, celých tratí nebo větších oblastí), kteréž se udály časem, po případě jsou ještě, a v rozporu jsou se skutečnými poměry výnosu; při tom však nemají zemské komise přihlížeti ku provedeným zlepšením kultury, jež co do druhu svého byla netknuta.

dd) Zemská komise má tudíž důkladně uvážiti, zdaž výrobní a hospodářské poměry v jednotlivých třídních okresích dotyčné země doznaly faktory v dotyčných okresích speciálně působícími změnu do té míry rozhodnou, že by za další platnosti položek sazbových svého času stanovených pro jednotlivé třídy kvality jednotlivých kultur byly jednotlivé okresy očividně posuzovány nespravedlivě a nepoměrně.

ee) Má pak zemská komise zjistiti, pro které okresy třídní, pokud se týká, pro které kultury a třídy kvality a v jaké míře dlužno obměniti dosavadní sazby buďto zvýšením nebo snížením jich. Shledá-li se při tom, že vzhledem k rozdílné výnosnosti půdy v témž okresu nestačí rozvrh na 8 tříd kvality, může svým usnesením zemská komise rozmnožiti třídy jakosti a stanoviti pro ně zvláštní sazby.

ff) Změny, na kterých se usnese komise zemská, sluší ve příčině dosavadních sazeb uveřejniti v zemských časopisech úředních.

gg) Proti tomuto usnesení mohou obce, statky vyloučené ze svazku obecního a oni držitelé pozemků, kteří platí aspoň $\frac{1}{6}$ veškerých pozemkových daní v obci, konečně zpravodaj zemské komise podati písemné námítky do šesti neděl počítaje ode dne, kdy usnesení zemské komise bylo uveřejněno.

hh) Aby vymýtěny byly omyly anebo hrubá nedopatření v zařazení jednotlivých parcel do rozličných tříd jakosti půdy, sdělují se zemským komisím z povinnosti úřední vyhledávání provedená úředníky pro evidenci katastru daně pozemkové; o výsledku vyhledávání těch rozhoduje zemská komise s konečnou platností.

ii) Výsledek usnesení zemské komise vyznačí evidenční úřady v soupisu tříd a přehledech okresních nově sestavených, načež předložiti má

zemská komise veškery práce a protokoly o zasedání vedle dobrozdání o došlých námitkách proti změnám sazeb ministru financí, který nařídí nutné přípravné práce, aby ústřední komise mohla činnost svoji započítí.

3. Přezkoumání ústřední komise:

Ústřední komise má usnesení a dobrozdání zemských komisí zevrubně přezkoumati a hlavně toho dbáti, aby všechny země vzhledem k různým výrobním, hospodářským a výnosovým poměrům pokud možno stejně byly posuzovány. Chová-li při tom závažné pochybnosti co do usnesení nebo dobrozdání komisí zemských, může ústřední komise prostřednictvím ministeria financí naříditi další šetření o příslušných poměrech, aby přikročila pak k potřebným opravám vymohši si dříve dobrozdání příslušné zemské komise.

Usnesla-li se komise zemská na tom, aby sazby čistého výnosu byly sníženy, má ústřední komise zvoliti za největší sazbu pro snížení hlavní sumy výnosu onen obnos, kterýž rovná se při $22\frac{7}{10}\%$ daní kvotě pozemkové daně $\frac{1}{2}$ mil. zl. Sumy čistého výnosu na jednotlivé země a obvody té doby rozvržené nesmí býti zvýšeny. (Srv. prov. nař. min. fin. ze dne 11. srpna 1896 č. 153 ř. z.)

III. Řízení.

1. Od r. 1897 přihlíží se k trvalým změnám kultury při rozvrhu daně pozemkové. Pokud však změna kultury není ještě po deset let provedena a pokud by nastoupila vyšší daň vzhledem k čistému výnosu stanovenému pro určitou třídu jakosti nové kultury než jaká dříve připadala, vyměří se daň novým způsobem teprve jedenáctého roku po tom, kdy provede se změna kultury.

2. Od r. 1897 počínaje jest každý držitel pozemků povinen oznámiti trvalé změny kultury provedené do konce roku 1896 a nepovšimnuté snad při revisi do konce března 1897; změny kultury později nastalé pak povinen jest oznámiti do 6 neděl počítaje od provedené změny stejným způsobem, jak to nařizuje § 6 zák. ze dne 23. května 1883 č. 83 ř. z. co do změn v osobě držitele nebo v předmětu daně pozemkové.

3. Úřady evidenční mají o změnách kultury konati na místě šetření přizvouce k tomu představeného obce nebo jeho zástupce, držitele pozemků a dva odborné důvěrníky určené obecním zastupitelstvem ze středu obce.

4. Šetřením tím má se zjistiti způsob vzdělání, jemuž byl pozemek trvale věnován, dále zjistiti se má jakost pozemku.

5. Dle výsledku konaného šetření má evidenční úřad počítati se změnou vzdělání počínaje rokem následujícím po roce, kdy změna byla provedena — je-li pak tu podmínka pro poskytnutí desítileté výhody — počínaje rokem jedenáctým; spolu pak má o tom vyrozuměti držitele pozemků, jemuž možno do 30 dnů podati rekurs.

O takovýchto rekursech rozhoduje s konečnou platností zemský finanční úřad vyslechna dobrozdání dvou odborných znalců, které určí povolany hospodářský zemský orgán ústřední (rada zemědělská).

6. Nedodrží-li se naznačené lhůty a změna vzdělání by vedla ke snížení daně, snižuje se daň teprve na rok po tom, co oznámení o tom bylo učiněno nebo z povinnosti úřední to konstatováno bylo; měla-li by změna u vzdělání za následek zvýšení daně, nelze poskytnouti vzpomenuť sedmileté výhody.

7. Těmito předpisy zrušují se §§ 21, 28, 29, dále 7 a 38 zák. ze dne 23. května 1883 č. 83 (§ 38 potud, pokud odnáší se k trvalým změnám kultury), dále čl. II. zák. ze dne 28. března 1880 č. 34 ř. z., pokud by překážel provedení vylíčeného právě ustanovení.

8. Zmíněná ustanovení neplatí o oněch změnách u vzdělání, které provádějí se následkem objevení se révokazu (mšice révové), a posuzují se proto dle zák. ze dne 27. června 1885 č. 3 ř. z. z r. 1886.

9. Parcely zapsané v katastru daně pozemkové jako lesiny, připsané však v předchozím rozvrhu daně pozemkové k jinému způsobu vzdělání, přeloží se k žádosti držitele podané do konce června 1897 do některé jiné způsoby vzdělání, do které patří svým skutečným a hlavním použitím, a není k tomu potřebí svolení ve smyslu § 2 zákona lesního ze dne 3. prosince 1852 č. 250 ř. z. ani výslovného úředního odvolání případných rozkazů, jimiž bylo uloženo prováděti zalesňování.

Ustanovení toto neplatí o oněch parcelách, o nichž uznáno bylo na základě zvláštních zalesňovacích zákonů vydaných pro Dalmácii, Terst, Gorici, Gradišku, Istrii a Krajinu nebo na základě zák. ze dne 30. června 1884 č. 117 ř. z. (jež týká se opatření k neškodnému odvádění vody pohorské), že mají být udržovány za půdu lesní, nebo které byly stíženy na základě § 19 lesního zákona ze dne 3. prosince 1852 č. 250 ř. z. zvláštní právomocí vyžadující, aby parcel těchto užíváno bylo k účelům lesním.

Rimesa viz Směnka.

Rodiče viz Ascendenti a Otcovství.

Rok první.

V řízení před soudy sborovými je první rok obligatorním, v řízení před soudy okresními fakultativním.

A. Řízení před soudy sborovými.

I. Přípustná přednesení při prvním roku.

Při prvním roku mohou strany jen ta přednesení učiniti, jež v § 239 c. ř. s. jsou uvedena, všeliká jiná přednesení jsou vyloučena (§ 239 posl. věta c. ř. s.). Některá z těchto přednesení musí při prvním roku býti učiněna, jinak by byla vyloučena (prekludována), jiná opět učiněna býti mohou, avšak nebyla-li učiněna, prekluse nenastává.

a) Pod následky prekluse budiž při prvním roku:

1. ohlášena námitka nepřislušnosti soudu (exceptio fori incompetentis), ač jde-li o nepřislušnost odstranitelnou. Nestalo-li se tak, nastává prorogace soudu (forum prorogatum, §§ 240 c. ř. s., 104 j. n.). Šlo-li by o nepřislušnost prorogací neodstranitelnou a nebyla-li při prvním roku namítána, bude možno k ní na dále přihlížeti jen z moci úřední (§ 240 c. ř. s., § 43 j. n.).

2. učiněn návrh žalovaným na složení jistoty pro útraty sporu (§ 56 c. ř. s.). Nebyl-li návrh takový učiněn, je vyloučen (§ 59 c. ř. s.).

b) Při prvním roku možno:

1. ohlásiti t. zv. obrany privilegované, totiž:

α) námitku vyloučení pořadu práva;

β) námitku zahájeného sporu (exceptio litis pendentis);

γ) námitku věci rozsouzené (exc. rei judicatae) [o námitce nepřislušnosti, která též náleží k t. zv. obranám privilegovaným, byla již řeč